

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 2. De pecunia sacerdotibus dari solita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

in cereum Paschalem ipso Euangelio expleto
extinguui, nec amplius nisi in Penteco-
tes peruigilio pro fontis benedictione accen-
dit, quod argumento est, eundem cereum in
fontis benedictione, ac ipso baptismo accendi
consequisse.

De pecunia Sacerdotibus dari solita.

C A P. II.

Hanc, quam tractamus, questionem à no-
bis prætermitti debuisse, multi existima-
bant, quod non ita, sicuti est, ab omnibus in-
tellegitur. Sed datur hæc venia veterum tituli
impetoribus, ut nihil prætermittat eorum quæ
ad rei propositæ tractationem pertinere videan-
tur, quare nemo mihi culpæ dabit, si admone-
bor, communi Ecclesiæ more, & consuetudine
receptum fuisse, ut, qui vitalis lauacri gratiam
accipiebantur, pecuniam, vel alia munera
sacerdotibus darent. Quem ritum non solum de
his, qui rerum copia affluebant, sed etiam de in-
opibus accipiendum esse, Greg. Naz. sententia,
& auctoritas confirmat. is enim eos, qui inopia
nomine baptismum differebant, grauibus verbis
arguit, illud inter cætera monens,
non eis valde laborandum esse, quid sacerdoti
offerant, cum omne munus quamuis leue suf-
ficiat: nec in baptismo accipiendo celebritas
nominis affectanda, sed gratia consequenda vi-
deatur: turpe est (inquit orat. 40. in laud. Bapt.)

Baptizandi
nummos sa-
cerdotibus
dabant, li-
cet paupe-
res essent.

dicere, ubi est munus, quod propter bap-
 ram? ubi splendida vestis, in qua explede
 ea, qua ad initiatores meos excipiendo requiruntur
 ut in his quoque rebus nominis celebratam
 quar. valde enim, uti vides, hac necessaria
 propterea gratia imminuetur. ne in magno
 minuta, et leuicula in rationem mittat: ne tamen
 quo, et abiecto affectu re duci paratis, ad quem
 cum Nicetas in hanc formam. at, inquit, mu-
 nus parabo, splendida me vestem, quam post bap-
 tum induam, atque etiam mensam, qua vitulum
 meum excipiam. ne hac quidem necessaria
 si ita preparatus non fueris, propterea bap-
 tismus quicquam decedet. Quae verba licet necessitate
 dandi nummos negare videantur: quod
 illis baptismus dari posset: reuera tamen
 iudicio eam maxime confirmant. nam
 illi nullam differendi baptismi causam
 xere potuissent: eoque magis, quod pecunia
 usum vesti candida, atque conuiuio com-
 qua tamen etiam pauperes adhibuisse, libe-
 co constabit. Ex qua eadem ratione non
 tam, ac definitam vim pecuniae fuisse, sed
 suo quemque arbitratu maiorem, aut
 sacerdoti offerre solitum, manifesto cogno-
 tur. Sicut ex eo, quod eodem modo de muni-
 re, ac veste candida loquitur, colligi facile
 test, non minus pueros infantes, quam, qui
 ulti aetate erant, munera obtulisse. Verum
 hac re plura testimonia suppeditabunt, quae
 Conciliis, vel Pontificibus de eiusdem pro-
 bitione mox dicemus. nam, quae ne fiant
 sterum, vetantur, illa aliquando facta fuisse

Pecunia sa-
 cerdotibus
 necessario
 dabatur.
 Pecuni: sa-
 cerdotibus
 dari solita
 non erat
 definita.
 Etiam pue-
 ri munera
 offerebant.

...necessario
 ...quod
 ...tamen
 ...non
 ...suo
 ...sacerdoti
 ...tunc
 ...test
 ...hac
 ...Conciliis
 ...bitione
 ...sterum

neceffe est. Huius autem consuetudinis sumi-
 ne aliquid apud Gentiles fuisse reperio nam il-
 li, quoties se alicui numini deuouebant, mu-
 nis aliquod ei offerre, religione obstringeban-
 tur: vt de Veneri initiatis clarè Clemens Ale-
 xandrinus in Protrept. ait: *Marine huius volup-*
tati inditum salis granum, & Phallus traditur
vt, qui in hac mœchandi arte sunt initiati; num-
mo autem ei afferunt ij, qui inicianur: & Arno-
bus lib. 4. contra Gentes: nec non & Opria Ve-
neri ab ista illa mitia prætereamus, quorum condi-
tionibus Cyniras rex fuisse, in quibus sumentes
vt, et ita spes inferunt. Quare cum baptismali
fontis maniri, verè sit Deo initiari, indecorum
est Christianis, in promerendo numine,
munerum largitate ab eis superari, quos reli-
gionis præstantia, ac dignitate anteibant. Vel
recte alia mens, atque consilium in hoc con-
firmendo Sanctis Patribus fuit: nimirum cle-
ricalium ordinem, sicut ceteros homines mul-
tas rebus indigere, quotidiana experientia e-
soci erant; nec tamen, vnde victum sibi com-
pararet, illi quicquam certi ex redditibus esse.
Quamobrem multa populus liberalitate erga
sacerdotes utebatur: & quo illi ad victum ne-
cessaria suppeteret, eleemosynas ob varia pie-
tatis officia, maxime sacramentorum admini-
stratione insigni charitate erogabat. De quo
dubitare nemini contiget, si vel superiorum
temporum angustias, Ecclesiæq; paupertatem
secum ipse consideret, vel, quid de hac pecunia
feret, aut in quos vsus insumeretur, paulo al-
tius intueatur. Neq; enim, (sicut modo in ex-

Gentiles;
 qui Venet
 iquitiaban
 tur, ei mu-
 nus offerre
 bant.
 Causa, cui
 in baptil-
 mo num-
 mos dari,
 institutum
 fuerit.
 Secunda
 causa dan-
 di numos
 in baptil-
 mo.
 Pecunia à
 baptizati-
 onis dari so-
 lita in quos
 vsus adhi-
 beretur.

Bona Ec-
clesiæ in 4.
partes Epi-
sco um,
clerū, Ec-
clesiam . &
pauperes
diuideban-
tur.

Beneficia
inst. tuta
fuerunt à
Greg. rio
quarto Pō-
tifice.

Decimæ,
& primitiæ
cur iustitu-
re.

Pecuniam
à baptizan-
dis exige-
re, vetitum.

teris huiusmodi fieri solet) minister cum
vindicabat; verum vel in medium publico
ponebatur; vel certe ex ea quatuor exequu-
tiones fiebant, quarū vna Episcopo, altera
ro, tertia Ecclesiæ. & quarta pauperibus
tur. sicut ex communi bona Ecclesiastica
tiendi romne colligi potest: quæ perma-
que ad tempora Gregorij quarti Pontificis
quo primū beneficia singulis parochiis Ec-
clesiis constituta fuerunt. quemadmodum
loco probabimus. Neque vero nos
quod Constantini Magni tēpore, quando Ec-
clesia in magnas diuitias crevit. eadem ven-
tudo vigeat; vt propterea falsum videtur
sacerdotum inopia suam originē duxisse.
satis constat, multa alia, præcipue decimæ
primitias necessitatem primū excogitasse
postmodum vsus, & commoditas cultus
ac propagauit. Non multo post tamen
à baptizandis exigi, desitum est. nam Sixtus
Elibetina pecuniæ oblationem, quæ bapti-
causa fiebat, ab Ecclesia sustulit: quemad-
dum cap. 40. scriptum est: *emendari placuit
hi, qui baptizabantur, (vt fieri solebat) nummum
concham non mittant.* Atque hæc prima
suetudinis damnatio fuit. Quam deinceps
stitutionem negligi, vt probabile est.
tius violari cum Patres Concilij Carthage-
sis tertij animaduernerent, nouo eam elec-
firmandam, ac stabiliendam, opera præce-
duxere. sic enim cap. 1. præcipiunt. *placuit
Vnusquisq; Episcopus per Ecclesias suas hoc faciat
hi, qui infantes suos ad baptismum offerunt.*

...antariē pro suo voto offerunt, ab eis suscipiatur. si
...per necessitatē in paupertate aliquid non habent,
...offerant, nullum eis pignus violenter extrahatur
...denus: nam multi pauperes hoc timentes filios suos
...primo retrahunt. Ac ne dubitate amplius ea
...ere cuiquam liceret, post aliorū Pontificum
...decreta, Gelasius etiam Pontifex primus idē
...renouavit; cum Epist. ad vniuersos Lucaniq,
...riorum. & Sicilię Episcopos scribēs, detur-
...bandi a sacerdotio minas in eos intendit, qui
...pro baptismi administratione, vel pro vngēdis
...sacro chrismate, quibus spiritali incremento
...opus erat, pretium vllum extorquere conaren-
...t: baptizandis, (inquit cap. 7.) consigandūq; si-
...dibus pretia nulla praesigant, nec illationibus qui-
...bilibet impostis exagitare cupiant renascentes: quo-
...modo gratis accipimus, gratis dare mandamus.
...ides nihil a praedictis prorsus exigere moliantur, quo-
...paupertate cogēte deterriti, vel indignatione reuo-
...redemptionis suae causas adire despiciant, certum
...habentes, quod qui prohibita deprehensi fuerint admi-
...ssi, vel comissa non potius sua sponte correxerint, peri-
...tulum subituri proprij sint honoris. Ex quibus locis
...que potissimū rationes eius cōsuetudinis pro-
...hibēde colliguntur: prima, ne res diuinæ, quaru
...nobis dispensationē Deus sine mercede libera-
...liter impertit, pretio venales viderētur: altera,
...ne quibus parua, aut nulla res familiaris domi-
...erat, offerēdi necessitate deterriti, filios suos a
...baptismo reuocaret. quibus tertia quoq; addi
...potest, nimirū necessitatis, & indigentiae cessa-
...tio: siquidē, vt iam supra innuimus, Cōstantini
...liberalitas in Ecclesiam Romanam sese effudit

Tripliciter
tio cur nū-
mos a bap-
tizandis ex-
torquetur,
verum
fuerit.

Ecclesie
reditus, &
pretia qua
do assig-
ra.

Ecclesia
redditus, &
prædia quæ
d. assigna-
ta.

Cur in sa-
cramento-
rum admi-
nistracione
etiam a
sponte dan-
tibus præ-
sium acci-
pere, veti-
m sit.

à qua tanquam cæterarum parte postmodum
certi redditus, prædia ac possessiones rebus
Ecclesiis tributæ fuerunt: ut propterea huius-
modi rebus ad sumptus necessarios, communi-
que victum sacerdotes minime indigerent.
Tamen oportet, ab iis, qui sponte dabant
pecuniam accipere, primo quidem verum
non fuisse: quemadmodum loca morum
testantur. Sed deinceps fordidi sira locum
aviditas, & aliquot clericorum avaritia omni
Christianæ charitatis formam exiit, modum
que excessit: atque ideo cum aliis in locum
præsertim Mediolani, cuius Ecclesia salu-
tibus institutis abundat, ea consuetudo ad Ep-
iscopis damnata est: cantumque non in sum-
ptibus, ne in posterum id fiat.

*De Litanis, que ante baptismum, in baptismo
post baptismum habebantur: de que lectio-
bus, cantu, & oratione.*

CAP. III.

Supplicatio
ante bap-
tismum in-
su.

Tertia baptismi caremonia in eo posita
fuit, ut clerici composito ad pietatem re-
mine solenni pompa supplicationem obici-
rent. Sic enim Christianæ religionis Doctores ma-
ximè decebat, non prius fidei mysteria populo
impartiri, quam cælestem opem, ac pacem de-
sono clamore poposcissent. Atque hæc con-
suetudinem ubique à sancta Ecclesia tenen-
tam fuisse, perspicuum est. Dionysius cum